

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році

29.11.2024р.

с. Геронимівка

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, інженером – лісопатологом I категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, інженером – лісопатологом I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, головним лісничим філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» СИДОРЕНКОМ Олександром, інженером охорони та захисту лісу філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» КОЗКОЮ Вадимом, лісничим Дубіївського лісництва КОЗАЧЕНКОМ Ігорем, проведено 29 листопада 2024 року лісопатологічне обстеження насаджень філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 222,8 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	у тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захищеності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Дубіївське	152	17	11,0		11,0	9Сз1Дз	66	0,80	1А	27	30	420	2
Дубіївське	166	2	57,0		57,0	7Сз3Дз	61	0,70	1А	25	30	350	2
Дубіївське	166	3	39,0		39,0	6Сз3Дз1Гз	66	0,80	1А	27	30	320	2
Дубіївське	175	21	20,0		18,6	10Сз	81	0,70	1	26	34	410	2
Дубіївське	188	22	11,0		11,0	10Сз	66	0,70	1А	25	32	390	2
Дубіївське	188	28	2,3		2,3	10Сз	66	0,70	1А	25	32	390	2
Дубіївське	192	18	57,0		57,0	10Сз+Дз	92	0,60	1	26	36	340	2
Дубіївське	197	4	10,0		10,0	8Сз2Дз+Бп	56	0,80	2	17	26	220	2
Дубіївське	197	6	14,0		14,0	4Сз3Дз2Бп1Гз	85	0,80	1	27	36	300	2
Дубіївське	197	7	2,9		2,9	8Сз2Дз+Ос+Бп	61	0,70	1А	26	30	360	2
Разом по л-ву:			224,2		222,8								
Разом:			222,8										

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Дубіївського лісництва філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» (далі – Філія), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

В результаті обстеження встановлено:

При лісопатологічному обстеженні хвойних насаджень у Дубіївському лісництві Філії відмічено погіршення санітарного стану дерев в результаті глобальної зміни клімату, зокрема, потеплінням (засуха та відсутність опадів), у зв'язку із чим, склалися сприятливі умови для розповсюдження і розмноження хвороб лісу та стовбурових шкідників. На

ділянках вказаного лісництва спостерігається всихання дерев хвойних порід, де будуть відібрані у вибірку санітарну рубку дерева IV - VI категорії санітарного стану.

У хвойних насадженнях вище зазначеного лісництва відбираються у вибірку санітарну рубку дерева сосни звичайної IV – VI категорії санітарного стану: відмираючі, сухостійні, з жовто – зеленою, яскраво – червоною та відсутньою глицею, з поваленими та зламаними в комелі сухостійними стовбурами та завислими на інших деревах, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, дерева з дугоподібно зігнутими стовбурами, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками. Переважаючими видами, що завдали найбільшої шкоди лісовим насадженням Філії є короїд верхівковий, короїд шести зубчастий, в меншій мірі - малий сосновий лубоїд, вусачі : сірий довговусий, кореневий коротковусий, рагій ребристий та златки. Вся пошкоджена стовбуровими шкідниками частина хвойних дерев уражена заболонною синьою гниллю дереворуйнівних грибів, які розвиваються в ходах комах у заболонній частині стовбурів. Посиніння деревини хвойних дерев пов'язане з патогенним грибом офіостомой.

Шкідливість комах і збудників хвороб проявляється у порушенні структури крон, частковій або повній втраті хвої, зменшенні приросту, зменшенні стійкості до дії вітру та інших чинників, погіршенні санітарного стану дерев або їхньої загибелі, впливі на генеративну сферу дерев, а також – на якість лісової продукції, зокрема деревини.

Одним із заходів зменшення небезпеки поширення стовбурових шкідників та хвороб лісу є вчасне проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Оглянуті ділянки, де відмічено свіже групове всихання дерев сосни (IV - V категорії санітарного стану), пошкоджених стовбуровим шкідниками (короїдне враження), які **занести в Книгу обліку осередків хвороб і шкідників лісу як осередок верхівкового короїда: Дубіївське лісництво – квартал 152 виділ 17, квартал 166 виділа 2, 3, квартал 175 виділ 21, квартал 197 виділ 7.**

Вагомою причиною погіршення стану соснових дерев та їх всихання на обстежених ділянках Дубіївського лісництва є розмноження рослини – напівпаразита омели австрійської. Присутні соснові дерева, в яких крони понад 30 відсотків заселені омелою, відмираючі та загиблі - IV – VI категорії санітарного стану, із блідо – зеленою, червоною та відсутньою глицею, суховершинні, без приростів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїди, вусачі, златки), які теж будуть відібрані в вибірку санітарну рубку.

Відповідно «Санітарних правил в лісах України» - «дерева з рослинами-напівпаразитами (омелою) III-VI категорій санітарного стану підлягають вирубуванню».

При лісопатологічному обстеженні на всіх обстежених ділянках виявлені поодинокі дерева з ранами раку – сірянки, які розташовані в середній і верхній частині стовбурів під кронами, що призвело додатково до сильного ослаблення дерев, на яких спостерігається зрідження крони із жовто – зеленою та червоною глицею, суховершинність, відсутність приростів. Є рани витягнутої форми, кора на ранах відшаровується, живиця, яка виділялась із зруйнованих смоляних ходів, засохла в повітрі. У вибірку санітарну рубку відбиратимуться дерева, коли рана охоплює понад 1/2 периметра стовбура в нижній частині (нижче середини) крони або всохло понад 1/2 крони.

Пошкоджені насадження є небезпечними об'єктами розповсюдження осередків вторинних шкідників та хвороб лісу в суміжних насадженнях. Важливим є оперативне вилучення свіжозаселених короїдами хвойних дерев з насаджень для зменшення чисельності шкідливих комах.

Слід відмітити, на ділянках, де присутні дерева дуба, у вибірку санітарну рубку будуть взяті тільки дерева сосни.

Таким чином, в обстежених насадженнях Філії будуть відібрані у вибірку санітарну рубку дерева, пошкоджені стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, а саме:

- дерева хвойних порід IV – VI категорій санітарного стану, пошкоджені комплексом стовбурових шкідників: короїдами (верхівковим та шестизубчастим, малим сосновим лубоїдом), вусачами (сірим довговусим, рагієм ребристим, кореневим коротковусим), златками;
- дерева IV – VI категорії санітарного стану, вражені раком – сірянкою, підлягаючі ВСП.

Характер всихання насаджень поодинокий та груповий. Тип всихання – різкий та поступовий.

При проведенні вибіркового санітарного рубки у насадженнях філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України» залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та слідкувати, щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти.

ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та весною проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів.

Висновок:

1. В насадженнях, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 222,8 га.**
3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555.

Акт складений в 3 примірниках.

Додаток: фотоматеріали

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Інженер – лісопатолог I категорії відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

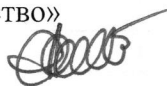
Раїса РУДЬ

Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

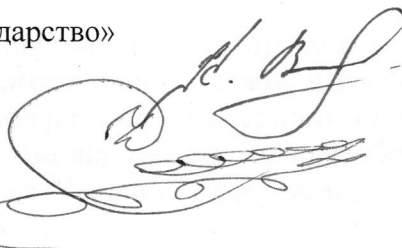
Володимир БОБК

Головний лісничий філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Олександр СИДОРЕНКО

Інженер ОЗЛ філії «Черкаське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Вадим КОЗКА

Лісничий Дубіївського лісництва

Ігор КОЗАЧЕНКО